

ŠE VEDNO SMO PRI ČLOVEKOVIH PRAVICAH.

1. NALOGA: ODPRI SVOJ UČBENIK NA STRANI 44-45 IN ŠE ENKRAT PREVERI, KATERE SO GLAVNE ČLOVEKOVE PRAVICE

KOT VEŠ PA IMAMO LJUDJE POLEG PRAVIC TUDI ODGOVORNOSTI. PREBERI SPODNJI DIALOG.

Dialog med pravico in odgovornostjo:

Pravica: "Odgovornost, zakaj te tako megleno vidim, slišim in čutim?"

Odgovornost: "Draga moja, lepo, da si se spomnila name. Če bi to počenjala večkrat, bi mi dala priložnost, da rastem, se krepim in razvijam. Tako pa si ti velikanka, jaz pa tvoja cepljanka."

Pravica (se zamisli in reče): "Hvala, da si me opozorila na mojo šibko točko. Predlagam, bodiva solidarni. Tako bova močnejši in uspešnejši."

Odgovornost: "Hvala, torej bova najino zadovoljstvo okrepili s pomočjo medsebojne solidarnosti."

2. NALOGA: IZDELAJ SVOJO LESTVICO PETIH PRIMEROV PRAVIC, KI SI JIH UVELJAVIL IN JIH RAZLOŽI V POVEZAVI Z ODGOVORNOSTJO.

Soodvisnost med pravicami in odgovornostmi

Iz dialoga med pravico in odgovornostjo smo izvedeli, da vsaka pravica že sama po sebi vključuje odgovornost. Na primer: pravica do ugovora na prejeto oceno na testu iz matematike vključuje učenčevu upoštevanje pravil točkovnika, pravilnost odgovorov in spoštljiv odnos do učitelja oziroma učiteljice in vseh prisotnih. V tem primeru smo upoštevali tudi pravico učitelja in drugih učencev. S tem

izkazujemo svojo odgovornost. Če ravnamo v skladu s svojo odgovornostjo, se izognemo sporom. Z odgovornostjo za lastna dejanja največkrat preprečimo morebitne spore, nasilje, zlorabe in diskriminacijo sošolcev. Tako pojmovana svoboda nas resnično osvobaja.

Soodvisnost pravic in odgovornosti ponazarja spodnja slika.

DANES BOŠ SPOZNAL ŠE POSEBNO VRSTO PRAVIC, KI SO DANES NA ŽALOST MARSIKJE V SVETU HUDO KRŠENE, TO SO OTROKOVE PRAVICE

Tudi otroci imajo pravice

Posebna vrsta človekovih pravic so **otrokove pravice**.

1. Zakaj je po tvojem mnenju ob človekovih pravicah treba posebej izpostavljati tudi otrokove?

Pravice otrok so zapisane v Konvenciji o otrokovih pravicah

Konvencija o otrokovih pravicah je prvi mednarodni dokument o spoštovanju in varovanju otrokovih pravic. Sprejela jo je Organizacija združenih narodov (OZN) **20. novembra 1989**. Podpis konvencije je zavezujoč, kar pomeni, da morajo države podpisnice v svojo zakonodajo vključiti zaščito pravic otrok. Uresničevanje konvencije spremlja OZN. Slovenija je konvencijo podpisala leta 1991, že leto prej pa je posebno zaščito otrok vključila v svojo ustavo.

2. Preberi zgornje besedilo in reši naloge.

a) Kako se imenuje dokument, v katerem so zapisane otrokove pravice?

b) V besedilu podčrtaj, kako naša država kaže zavezanost k spoštovanju in varovanju otrokovih pravic.

Zakaj je otrokove pravice treba posebej izpostaviti?

- Otroci so fizično in psihično šibkejši.
- Imajo manj znanja in izkušenj kot odrasli.
- Ne morejo sprejeti polne odgovornosti za svoje odločitve.
- Ne morejo se sami preživljati.

ALI VEŠ?

Konvencijo o otrokovih pravicah so podpisale vse države sveta, vendar ZDA njenih določil niso prenesle v nacionalno zakonodajo.

Preberi 56. člen Ustave Republike Slovenije in dopolni besedilo.

56. člen

(pravice otrok)

Otroci uživajo posebno varstvo in skrb. Človekove pravice in temeljne svoboščine uživajo otroci v skladu s svojo starostjo in zrelostjo. Otrokom se zagotavlja posebno varstvo pred gospodarskim, socialnim, telesnim, duševnim ali drugim izkoriščanjem in zlorabljanjem. Takšno varstvo ureja zakon.

Otroci in mladoletniki, za katere starši ne skrbijo, ki nimajo staršev ali so brez ustrezne družinske oskrbe, uživajo posebno varstvo države. Njihov položaj ureja zakon.

_____ . člen

Otroci uživajo _____ varstvo in skrb. Človekove pravice in temeljne svoboščine uživajo otroci v skladu s svojo _____ in _____.

Otrokom se zagotavlja posebno varstvo pred gospodarskim, socialnim, telesnim, duševnim ali drugim izkoriščanjem in zlorabljanjem. Takšno varstvo ureja _____.

Otroci in mladoletniki, za katere starši ne skrbijo, ki nimajo staršev ali so brez ustrezne družinske oskrbe, uživajo posebno varstvo _____. Njihov položaj ureja _____.

Ustava Republike Slovenije

Katere pravice imajo otroci?

Pravice, zapisane v konvenciji, veljajo za vse otroke na svetu. Posebej je poudarjeno, da so otroci osebnosti, ki jim pripadajo vse **človekove pravice**.

Pravice otrok, zapisane v konvenciji, izhajajo iz naslednjih načel:

- **vsi otroci, ne glede na barvo oči, las in kože, so enakopravni**,
- v vseh situacijah je najpomembnejša korist otroka,
- treba je poskrbeti za preživetje in najboljši mogoči razvoj otroka,
- otroke je treba zaščititi pred izkoriščanjem,
- pri stvareh, ki so za otroke pomembne, je treba zagotoviti njihovo sodelovanje in soudeležbo.

Oglej si sliko in odgovori na vprašanja.

1. Na sliki obkroži definicijo otroka.

2. Kako je na sliki prikazano, da otrokove pravice pripadajo vsem otrokom tega sveta?

KAM PO ZAŠČITO IN POMOČ, KO SO TVOJE PRAVICE KRŠENE?

Od leta 1990 pri nas deluje telefon TOM. Namenjen je otrokom in mladostnikom, ki imajo kakršnekoli težave, povezane z odraščanjem, ali se počutijo ogrožene. Klic je brezplačen, svetovanje pa je zaupno.

Varne točke so različni javni kraji, kjer odrasli ljudje otrokom v stiski zagotavljajo zaščito, pomoč ali nasvet. Varne točke so označene s posebnim znakom.

a) Kam se otroci lahko obrnejo, če se znajdejo v hudi stiski in se počutijo ogroženi?

b) Zakaj je pomembno, da ste otroci informirani, kam se lahko obrnete v primeru ogroženosti?
